

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Mgr. David Novák

Autor/autorka práce: Jan Feit
Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
Název práce: Kaptorga v raném středověku
Vedoucí práce: Dr.Phil. Karel Otavský
Rozsah práce: 101 760 znaků

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☒	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐

Celková typografická úprava	☐	☐	☒	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☒	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá ji	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☐	☒

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

viz příloha

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

- Jak souvisí interval mezi výrobou kaptorgy a jejím uložením do hrobu se sociálním postavením jedince?
- Co považujete za stěžejní závěry práce?
- Narazil jste na témata (ve vztahu ke kaptorgám), která jsou archeologií běžně opomíjena a která jsou pro dějiny umění zajímavá či ztěžejní? Jsou závěry obou vědních oborů shodné, nebo se rozcházejí?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 11.8. 2013

Podpis:

Jan Feit se ve své bakalářské práci na pomezí archeologie a uměnovědy věnuje problematice kaptorg v raném středověku v Čechách a na Moravě. Práce je vystavěna především na vyčerpávajícím katalogu (23-58), který je doplněn solidní obrazovou dokumentací (74-96). Autorovi nelze upřít dobrou orientaci v dostupné publikované literatuře včetně řady zahraničních titulů, což je v rámci bakalářských prací nadstandardem. V několika úvodních, spíše kompilačně laděných kapitolách (hlavně Profantová/Šihlová 2010 a Štefan 2004) se pokouší nastínit dnešní pohled na tento zajímavý a nepříliš obvyklý typ artefaktu. Problémy zde nastávají pouze v některých pasážích, kde se autor ne zcela obratně snaží pracovat s argumenty a interpretacemi z oboru archeologie (např. kapitola „Kaptorgy v rámci sociální struktury“).

Již v úvodu student definuje kaptorgu jako „...schránky na amulety z období raného středověku, které ženy nosily zavěšené na krku...“ (7). Věcný popis kaptorgy jako schránky na amulety je nepochybně v pořádku, nicméně nekritické přijetí faktu, že jde o čistě ženský šperk (bez odkazu na jakýkoli zdroj), je velmi zavádějící, jak ostatně vyplývá i z autorem dále uváděných skutečností. Definice typu artefaktu z principu nemůže být založena na druhotném interpretativním určení (ženský šperk), ale pouze na formálních znacích, ač je užití kaptorg ponejvíce ženami doložitelné. Kdyby si autor udělal alespoň základní statistiku nálezových okolností, zjistil by, že v nejméně 15 případech pochází kaptorgy z dětských hrobů, u kterých bývá často problematické určit pohlaví, pokud neobsahují další specificky ženské či mužské artefakty, a dalších 6 pochází z depotů. Tyto skutečnosti práce bohužel nijak nereflektuje a značně širší interpretační rámec tak zůstává nevyužitý.

Největším deficitem práce, který se podepisuje na všech jejích dalších problémech, je především poměrně zmatečné formátování a členění. Po úvodních obecných kapitolách následuje syntetizující typologický rozbor, který ale vychází z analytické katalogové části, která je zařazena až na konci práce. V této katalogové části se pak mísí popis jednotlivých předmětů s nálezovým kontextem, jejich datací a plynule přechází do rozboru výzdobných motivů a jejich analogií, což zároveň vede k několikanásobnému opakování již vyřčeného. Kdyby se katalog omezil na systematický věcný popis kaptorg (který nyní částečně nahrazuje tabulka na str. 97), doplněný o rozbor výzdobných motivů a odkazy na literaturu, byla by orientace v něm mnohem jednodušší a jeho použitelnost by se násobně zvýšila. Práci rovněž na přehlednosti nepřidává zachování označení jednotlivých nálezů z původních prací (např. podle hrobů apod.). To absolutně znemožňuje smysluplné odkazování např. pomocí katalogového čísla. Následnou argumentaci by bylo mnohem vhodnější zařadit do typologického rozboru na str. 15-17 a provázat s katalogem pomocí odkazů na jednotlivé nálezy. Ten je nyní věcně správný, ale příliš stručný a v důsledku tak často zajímavé informace a autorovy vlastní myšlenky zapadnou. Soliterně zároveň působí kapitola členící kaptorgy dle způsobu výroby přejatá z práce N. Profantové, která postrádá reflexi jinde v textu, např. uvedením dané typologické skupiny u položek v katalogu. Postrádám také alespoň základní statistické zhodnocení studovaného vzorku a jeho vlastností (rozměry, chronologie, užití materiály atd. a vztahy mezi nimi) či mapu geografického rozložení nálezů.

Obecně práce působí dojmem „šití horkou jehlou“, což má za důsledek mnoho dalších formálních nedostatků. Kromě řady pravopisných chyb, jsou zmatečně užívány různé styly odstavců (bez mezery před, ale i s několika mezerami – 15, 25, 26 ad.), na stranách 8-22 chybí sudá čísla stránek, popisek u Tab. VI se dostal téměř mimo stránku (77), v katalogu jsou

někdy užívána velká, někdy malá písmena v nadpisech, chybí jednotky u rozměrů (24), jsou uváděny odkazy na obrázky bez čísel (49) a tyto obrázky dokonce někdy v práci vůbec nejsou obsaženy (31), neslabičné předložky a spojky jsou ponechány na konci řádku, což platí i u zkratk (r., tzv. a další) či jednotek a J. L. Pič byl přejmenován na I. L. Piče (36). Bez problémů nejsou ani citace – u velké části z nich je ponecháno (snad pracovní) zvýraznění textu podbarvením, obsahují chyby (uváděno Kihl-Byczko i Kyhl/Byczko – str. 10), jsou jiným písmem (cit. 128), nebo ve špatném formátu v seznamu literatury (70 - Sommer 1996). Někdy chybí (především v katalogové části) zdroj informací zcela (7 – „...nálezy z Litoměřic, Prahy – Dáblic...“; 29 – Neznámá lokalita; 32 – Dobrovíz; 43 – Praha - Na Hrádku; 44 – Roztoky-Žalov). Dobrým zvykem je také uvádět u vyobrazení pro potřeby komparace grafické měřítko. Nejvýraznějším prohřeškem celé práce je pak absence závěru, natož pak kritického zhodnocení výsledků práce.

Práce se tak jeví jako velmi slibný nedodělek, kdy se podařilo nasbírat velké množství často špatně dostupných informací, ale nezbyl již dostatek času na důkladné zpracování vlastního textu a na jeho následné korektury. Je až politováníhodné, že nebylo tohoto potenciálu využito a že se zhodnocení zastavilo na úrovni sice zmatečné, nicméně zasvěcené a střízlivě pojaté analýzy. Pokud by byly uvedené nedostatky napraveny, text by značně převyšoval požadavky na bakalářskou práci. Proto i přes uvedené značné nedostatky doporučuji práci k obhajobě.

